Helse- og omsorgskomiteen
helse-omsorg@stortinget.no

28.10.2026

Vår ref.: Elin Glad

Høringssvar – Dokument 8:317 S (2025–2026) – digital suverenitet og nasjonal kontroll over digital helseinfrastruktur

NITO – Norges ingeniør- og teknologorganisasjon representerer over 121 000 medlemmer innen blant annet helse, digitalisering og infrastruktur. Våre medlemmers teknologiske kompetanse er avgjørende for å sikre trygge helsetjenester og nasjonal kontroll over digital helseinfrastruktur.

NITO støtter forslagets hovedretning. Digital suverenitet skal styrke pasientsikkerheten og beredskapen gjennom reell kontroll over kritiske helsedata, infrastruktur og tjenester. Det krever kompetanse og kapasitet til å sikre forsvarlig drift og gjenopprette tjenestene ved svikt og kriser. Krav til nasjonal kontroll må derfor følges av langsiktig finansiering og tiltak for å rekruttere, beholde og videreutvikle teknologisk kompetanse i helsetjenesten. Vi anbefaler at komiteen vektlegger følgende:

1. En forpliktende plan for nasjonal kontroll
NITO støtter forslaget om en nasjonal strategi innen våren 2027. Strategien må kartlegge kritiske digitale avhengigheter og angi ansvar, framdrift og finansiering for å redusere sårbarheten. Det må stilles krav til kontinuitet, reserve- og gjenopprettingsløsninger og regelmessige beredskapsøvelser.

2. Åpne løsninger og reelle muligheter for leverandørbytte
Anskaffelser må stille etterprøvbare krav til åpne API-er og internasjonale datastandarder for utveksling av helsedata, sikker informasjonsutveksling og flyttbarhet av data. Større IT-kontrakter må inneholde exit-planer, krav til dataeksport og oversikt over kostnader og nødvendig bistand ved leverandørbytte. Åpne og gjenbrukbare løsninger må vurderes før nye anskaffelser. For laboratoriedata må også enheter, metodeinformasjon og kvalitetsopplysninger følge med, slik at informasjonen kan brukes riktig på tvers av tjenestene.

3. Nasjonal skytjeneste med dokumentert kontroll
NITO støtter etableringen av en nasjonal skytjeneste og at helsetjenestens behov inngår i arbeidet. NITO mener at drift av samfunnskritiske funksjoner må legges til servere fysisk plassert i Norge. Fysisk

plassering må kombineres med dokumentert juridisk og operativ kontroll, med tydelige krav til eierskap, drift, datatilgang og leverandøravhengigheter. Nordisk og europeisk samarbeid bør inngå der det styrker sikkerheten og handlingsrommet.

4. Innovasjon og leverandørmangfold
Offentlige anskaffelser og innovasjonsvirkemidler bør gi norske helseteknologimiljøer bedre muligheter til å utvikle, prøve ut og skalere løsninger. Åpne grensesnitt og tydelige krav til samhandling må være sentrale premisser.

5. Kompetanse og medbestemmelse fra start
Ansatte og tillitsvalgte må sikres tidlig medvirkning og reell medbestemmelse i prosesser om teknologivalg og anskaffelser. Fagorganisasjoner, relevante fagmiljøer, kommunesektoren og pasientorganisasjoner må involveres i utviklingen av framtidens digitale helsetjenester. Ingeniører, teknologer, bioingeniører og medisinsk-teknisk personell må sikres tid til kompetanseutvikling og til å utvikle, innføre og drifte løsningene forsvarlig. Nasjonale krav må følges av lokal kapasitet og ressurser til å rekruttere, beholde og videreutvikle teknologisk kompetanse, også i kommunene.

NITO ber komiteen sikre at ambisjonene om nasjonal kontroll følges av tydelig ansvar, forpliktende framdrift og ressurser til gjennomføring i hele helsetjenesten.

Med vennlig hilsen

Kjetil E. Lein	Egil Thompson
President i NITO	Generalsekretær i NITO

Dokumentet er godkjent og elektronisk signert.